

Sommerbøger – disse bøger vil lyse din sommer op

Hvad skal du læse i ferien? Redaktionen giver her sine anbefalinger til det bedste selskab under den aflyste sommer.

***Tugtens lykkelige år* af Fleur Jaeggy (anbefalet af Johanne Holm)**

Coveret ligner blå slushice. Indeni er bogen fyldt med yndige pigebørn der keder sig til døde på deres overklasse-kostskole. Alpeluften er blå blå blå. Handlingen er ikke det vigtige, at følge livets vilkår og hverdagens optrin på Bausler Institut er begivenhedsrigt nok i sig selv. Prosaen er decideret hjemsøgende. Den føles så fremmedartet og alligevel sand i sin skønhed. Her beskrives f.eks. en øjenfarve: “Violblå øjne som bemalede alterlys”. Fleur Jaeggy har aldrig kedelig transporttekst, selv når hun placerer folk i et rum, er hun original: “Forrest – hvis Præsidenten havde haft en bue, ville pilen have ramt hende i hjertet – stod kostskolens forstanderinde, frau Hofstetter, høj, massiv og fuld af værdighed, smilet indsunket i fedt.”

Fortællersken er særligt optaget, som en 15-årig kan være det, af at rive det borgerlige og det falskes pæne slør itu. Alt er tydeligvis levet, men farverne er skruet så højt op at teksten bliver filmisk, nærmest symbolistisk. Der er noget forjættende, ildevarslen, forstyrrende i hendes billeder. Med Fleur Jaeggy i hånden kan du roligt og syrligt-ironisk ligge på i sandet ved siden af is-ædende, øldrikkende, the voice-lyttende storfamilier på Saksild Strand eller hvor du nu bliver udstationeret, og samtidig bevare din værdighed.

***Bonjour Tristesse* af Françoise Sagan (anbefalet af Johanne Holm)**

Françoise Sagan var kun 18 år da hun skrev denne saltslebne perle af en forførerisk klassiker tilbage i 50'erne. Kun unge mennesker kan skrive så veloplagt sarkastisk, verdensgennemskuende og bekendende. Bogen blev bandlyst i flere lande for dens frivolitet.

Du får al den middelhavsstemning foræret, du eventuelt kunne savne på en forblæst dansk staycation. Bonjour Tristesse er salte læber, duft af solvarm cedertræ og synet af hvide sejle i den franske riviera. Inventaret tæller bl.a. en villa med pool, tre smukke kvinder, farvestrålende drinks, en sølvkrone af en far og en solbrun, lidt dum Adonis og hans båd.

Handlingen kort: Den unge Cécile laver et komplot imod sin fars nye forlovede, den dannede, disciplinerede og gådefulde Anne, for at få sin sorgløse tilværelse som Papas nummer 1 igen. Men den slags har selvfølgelig konsekvenser. Læs bogen med let spredte ben og god litterær samvittighed.

***You Must Change Your Life: The Story of Rainer Maria Rilke and Auguste Rodin* af Rachel Corbett (anbefalet af Oskar Sjøgren)**

En pageturner af en kunsthistorisk dobbeltbiografi om toksisk heltedyrkelse og kunstnerisk selvoptagethed og -ophøjethed. Rilke var en Følsom Ung Sjæl, på jagt efter sin skæbne og en mester, han kunne tage diktat fra; Rodin var 61, monomant dedikeret til sit arbejde, og havde længe siddet tungt og Odin-agtigt på tronen som en af Europas største kunstnere, hvis ikke den største. Begge var negligerende, hvis ikke decideret fraværende, ægtemænd og fædre, og Rachel Corbett lægger ikke et øjeblik skjul på, hvor meget kvinderne i deres liv har lidt under at stå i skyggen, så de mandlige genier kunne få maksimal plads at udfolde sig på. Corbett er først en fremmest en befriende ubesværet fortæller, hun lader til at kunne sit stof tilstrækkeligt på rygraden til at man aldrig har fornemmelsen af at bogen er skrevet med en konstant skelen til kildematerialet, og som læser stryger man gennem de fascinerende fortællinger om hver af de to kunstners opvækst (selvom Rodins historie for mig uden tvivl er langt den mest interessante) og endelig, selvfølgelig, deres møde med hinanden.

Anaïs Nins dagbøger (anbefalet af Oskar Sjøgren)

At læse Anaïs Nins dagbøger, der strækker sig i syv bind fra 1934 til 1974, er den gradvise oplevelse af at se et menneske komme til syne, for sig selv og for os, at opleve hvordan dagbogsskrivningen og det skrivende mennesker forandrer og udvikler sig over måneder, år, årtier, og på den måde er det et monstrøst og sårbart privilegium som læser. Nin skrev dagbog fra hun var elleve til sin død, og det samlede arkiv, der opbevares i en amerikansk bankboks, var på over 15.000 sider og blev først udgivet sent i hendes liv.

Jeg kender flere, der har sagt at de elsker dagbøgerne som noget, man bare kan slå op og læse et par sider i, men for mig er en stor del af, well, *glæden* er et underligt ord, at følge udviklingen og få lov til at se et helt liv spille sig ud, ikke som en biografi, men fortalt indefra, af en forfatter der lever for sansningen og det søgende. Til en sommer hvor "alting" er aflyst, er de lige til at synke ned og forsvinde i, ikke kun fordi de er optimale som ferie-per-stedfortræder (til Paris, New York, Fez), men fordi de er som en Plathsk døs i den måde tidligheden i det jeg-fortalte opblødes og dermed har noget sommerferieagtigt over sig. Man kan selv bestemme hvor i forløbet, man vil begynde, om man vil køre dem kronologisk igennem, eller gå mere Star Wars på den og begynde med de tre sidste, for så at læse de fire første for at opleve kontrasten mellem den person, Nin ender med at være, og den unge version, der konstant længes efter noget ikke helt klart defineret.

Hvis man har lyst til at læse mere om Nin og den måde, hun over tid skaber sig selv som karakter, kan man desuden læse Clara Oropezas *A Myth of Her Own* og Kim Krizans *Spy in the House of Anaïs Nin*.

No Place to Hide — How I Put the Black in the Union Jack

af Errol Christie med Tony McMahon (anbefalet af Johanne Sorgenfri)

Sportsbiografier er the shit. Så når du er færdig med Andre Agassis selvbiografi, eller den drønhurtige historie om Bernie Ecclestone (med den smooth titel *No Angel*), så kunne du sætte dig ned med den engelske bokser Errol Christie. Hans historie er fortalt helt direkte og vildt engagerende, og du behøver ikke være fan af boksning for sluge Christies krig mod Coventry's skinheads, fars knytnæver og alle de andre gyseligheder der nu kunne tilstøde en ung sort mand i 70'erne og 80'erne. Gedigne beskrivelser af tæsk og jamaicanske gudstjenester, og et glimrende indblik i lige denne her del af det britiske samfund.

Sommerbogen af Tove Jansson (anbefalet af Johanne Holm)

Forfatteren bag mumibøgerne Tove Jansson skrev også denne vidunderlige skærgårdsprosa om barnet Sophia og hendes lakoniske farmor og deres somre i den finske skærgård. Hvis du ikke har læst den endnu, så und dig selv den glæde.

Hvornår dør du? spurgte barnebarnet.

Og hun svarede: Snart. Men det kommer overhovedet ikke dig ved.

Hvorfor ikke? spurgte barnebarnet.

Hun svarede ikke, hun gik ud på klippen og videre hen imod kløften.

Det dér er forbudt! skreg Sophia.

Den gamle svarede foragteligt: Det ved jeg godt. Hverken du eller jeg må gå ned til kløften, men nu gør vi det altså, for din far sover og ved ikke noget om det.

Bogens fine tostemmighed opstår i mødet mellem det nysgerrige barn og farmorens bryske, livskloge måde at forholde sig til verden på. Det er ikke flad idyl. Det er jo Jansson. Ud af de finske skove kommer mørket kravlende om natten. Livets grumhed er der og melankolien også. Først og fremmest er de sommerlige sansninger af Finland i flor som næsten ikke kan undgå at hensætte dig i sjælelissende nostalgisk påskønnelse af barndommens endeløse somre og nordens lyse nætter.

Bogen er bygget op som korte historier, man kan lige nå een mellem hvert dyp i havet.

Insomniac Dreams. Experiments with time by Vladimir Nabokov

af Vladimir Nabokov (Edited by Gennady Barabtarlo) Anbefalet af Johanne Sorgenfri

En regulær 3-trins raket af et rabbit hole. I årevis kradsede Vladimir Nabokov sine drømme ned, og de korte, bryske, halvfæbrile, nogle gange imaginært post-coitale fragmenter er samlet her. Man kan snuse rundt i dem i timevis eller ganske få sekunder. Som overfladisk læsning er det præcis og lyrisk surrealisme. Er man Nabokov-nørd, får man hans ligefremme og storladne humør i ren og hektisk aftapning. Og er man mysticistisk sværmerisk, så kan man fascineres af Nabokovs egentlige projekt, nemlig at kortlægge drømmenes mulige evner til at forudsige fremtiden.

Napoli-serien af Elena Ferrante

Især Bog 2: *Historien om et nyt navn* (anbefalet af Johanne Holm)

Hører du til blandt de skeptiske, der helst undgår at spille tiden med litterære døgnfluer som alle taler om en enkelt sæson, så har du måske snydt dig selv for Elena Ferrantes Napoli-serie? Bøgerne blev læst og lovprist af både din frisør og din professor for nogle år siden. Og med god grund. Ferrante har gjort det sjældne, alle forfattere drømmer om, nemlig at lave en veritabel sidevender af en fortælling, som samtidig er virkelig smukt skrevet. Historien handler om Lila, den vilde, geniale, enigmatiske veninde, hvis gunst Elena søger. Pigerne vokser op i slummen i Napoli, og får vidt forskellige liv, men deres skæbner er alligevel, synes det, uadskillige.

Litteraturhistorien er fyldt med historier om venskaber mellem mænd, og her er altså den ultimative fortælling om et venskab mellem kvinder. Alle har en genial veninde, hvem er din? som jeg hørte en moderator spørge ved et litteraturarrangement om Napoli-serien på Dagbladet Information, salen var fyldt med, ja, kvinder, i alle aldre, af alle støbninger, og alle nikkede vi grundende, vidende til spørgsmålet. Det føles som om den bog er skrevet til mig, personligt, og sådan føler alle det, tilsyneladende. Kraftfuldt. Snyd ikke dig selv for Ferrante, begynd nu og nå gerne, for sommerstemningens skyld, til bog nummer to, der foregår på øen Ischia i den Napolitanske Riviera.

***Romanian Notebook* af Cyrus Console (anbefalet af Oskar Sjøgren)**

Ofte, når vi begynder at skrive (prosa, dagbog, poesi), mødes vi hurtigt af det uforenlige mellem tanke og skrift: Tanken farer i retninger, associerer løs, får farten af noget, mens skriften afkræver os logisk progression fra sætning til sætning og får os til at frasortere alt, eller næsten alt, der ikke tjener plottet, pointen, idéen (med mindre, selvfølgelig, man gør som Jacques Roubaud i *Londons Store Brand*, og det divergerende får plads i form af paragraffer og fodnoter). I Cyrus Consoles *Romanian Notebook*, der beskriver fortællerens tur til Rumænien med kæreste og barn, efter at være blevet fortalt af lægerne at fosteret i kærestens mave måske/måske ikke vil udvikle Down syndrom, sker noget, jeg altid længes efter, men næsten aldrig oplever: At skriften føles ærlig over for tanken, eller rettere sagt, hvordan tanken løber afsted og i sit mylder strukturerer den oplevede virkelighed. Tanker starter, stopper, folder tilbage ind over sig selv, mens realplanet udspiller sig foran én, og ens krop instinktivt handler. Indsigter kommer til én samtidig med ræsonnementet, flettet ind i hinanden, og det er først i sprogliggørelsen at vi opdager, hvad vi lige har tænkt, er i gang med at tænke. Tag denne her passage fra *Romanian Notebook*:

“My hope is that certain kinds of experience, “long experience,” will enable me, will give me unanticipated – but “powers” is not yet the word, since my only example of progress so far, an example more affecting to me probably than it should be, the fact that I can now, in the dark, that simply by holding the shirt in front of me, holding it at the shoulder seams, unseen, I can discern, by means not entirely clear to me, which way the shirt faces, and thus put it on properly – “powers” is not yet the word.”

For de fleste forfattere ville overhovedet at forsøge sig med den sætning være smuldret i deres hænder, men i Consoles fungerer den på en måde, der hæver den op over at fungere

ud fra idéer om (æstetisk) “værdi”, og bringer mig i stedet så nært og så nænsomt ind i en anden persons tanker, som jeg nogensinde har været. Det er smukt, ikke fordi sætningen er velturneret og poleret, men fordi den måde, tanken bliver tydelig for sig selv, samtidig med at det latterlige ved den (at fortælleren fornemmer evnen til i mørket at afgøre hvilken vej en t-shirt vender som indikativt for et større løfte om exceptionalisme, et levn fra barndommen) gør, formår på en og samme tid at fremmedgøre den tænkende og bringe ham tættere på sig selv. Det er en sproglig, practical joke, som et Seinfeld-afsnit kogt ned til en enkelt sætning, gennem hvilken et grundlæggende, sprogligt paradoks tegnes op. Sådan er Consoles prosa i *Romanian Notebook*, en bog jeg konstant bar i tasken i over et år, og som jeg stadig, hver gang det går op for mig, at jeg ikke har den på mig, savner.